

צו הבנקאות (עמלות פירעון מוקדם) (תיקון), התשע"ג-2013

בתוקף סמכותי לפי סעיף 13 לפקודת הבנקאות, 1941¹ (להלן – הפקודה), לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת, באישור שר האוצר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, אני מצווה לאמור:

- תיקון סעיף 1
1. בסעיף 1 לצו הבנקאות (עמלות פירעון מוקדם), התשס"ב-2002² (להלן – הצו העיקרי) –
- (1) בהגדרה "הלוואה מוכוונת", אחרי המילה "בתוספת" יבוא "הראשונה";
- (2) בהגדרה "הלוואה משלימה", בסופה יבוא "לעניין זה אין נפקא מינה המועד בו ניתנה ההלוואה";
- (3) בהגדרה "ריבית ממוצעת", אחרי המילים "שנתנו תאגידים בנקאיים" יבוא "או על פי חישוב ריבית אחר, והכל";
- תיקון סעיף 3
2. בסעיף 3 לצו העיקרי –
- (1) בפסקה (2), במקום הסיפה המתחילה במילים "ואולם אם נתן התאגיד הבנקאי" יבוא: "ואולם:
- (א) נתן התאגיד הבנקאי הלוואה לצורך הפירעון המוקדם, לא תיגבה העמלה האמורה בפסקה זו ביחס לסכום ההלוואה החדשה שנתן;
- (ב) נפטר הלווה, לא תיגבה העמלה האמורה בפסקה זו";
- (2) בפסקה (3) –
- (א) האמור בפסקה (3) יסומן (א).
- (ב) אחרי המילים "היה שיעור הריבית הממוצעת" יבוא "במועד הפירעון המוקדם", במקום המילים "על ההלוואה" יבוא "הממוצעת במועד העמדת ההלוואה", במקום "בגובה" יבוא "שלא תעלה על סך", אחרי המילים "כשהם מהוונים לערך הנוכחי ביום הפירעון המוקדם על פי הריבית הממוצעת" יבוא "נכון ליום זה", במקום המילים "החלה ביום הפירעון המוקדם." יבוא "הממוצעת במועד העמדת ההלוואה; עמלה כאמור בפסקת משנה זו תחושב בהתאם לנוסחה הקבועה בפרט ב(1) לתוספת השנייה";
- (ג) אחרי פסקת משנה (א) יבוא:
- "(ב) לא פורסמה הריבית הממוצעת נכון למועד העמדת ההלוואה, יראו את הריבית החלה על ההלוואה כריבית הממוצעת נכון למועד העמדת ההלוואה.";
- תיקון סעיף 10
4. בסעיף 10 לצו העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), אחרי פסקת משנה (2) יבוא:

¹ ע"ר 1941, תוסי' 1, עמ' 69; ס"ח התשע"ב, עמ' 210.

² ק"ת התשס"ב, עמ' 915.

- "(3) באמצעות פקסימיליה ;
- (4) באמצעי תקשורת אחר המוצע על ידי התאגיד הבנקאי, לפי בקשת הלקוח;" ;
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "משלושים" יבוא "מ-45" ;
5. תיקון סעיף 12 בסעיף 12 לצו העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (ב) -
- (א) בפסקה (1) -
- (1) פסקאות משנה (ב), (ג) ו-(ד) יסומנו (ג), (ד) ו-(ה) בהתאמה.
- (2) אחרי פסקת משנה (א) יבוא :
- "(ב) פרטי יצירת הקשר עם התאגיד הבנקאי לצורך מתן הודעה מוקדמת בכל אחת מהדרכים המנויות בסעיף 10(א);" ;
- (3) בפסקת משנה (ג), אחרי המילים "ביצוע הפירעון המוקדם" יבוא , " לרבות שיעורי ההפחות בהתאם לצו ולהסכם ההלוואה" ;
- (ב) בפסקה (2) -
- (1) פסקאות משנה (א) ו-(ב) יסומנו (ב) ו-(ד) בהתאמה.
- (2) לפני פסקת משנה (ב) יבוא :
- "(א) הבהרה בדבר האפשרות לתת הודעה מוקדמת של עשרה ימים לפני מועד הפירעון וההשלכות של אי מתן הודעה כאמור;" ;
- (3) בפסקת משנה (ב), אחרי המילים "סכום זה" יבוא , " לרבות שיעורי ההפחות וסכומן בהתאם לצו ולהסכם ההלוואה" ;
- (4) אחרי פסקת משנה (ב) יבוא :
- "(ג) פרטי יצירת הקשר עם התאגיד הבנקאי לצורך מתן הודעה מוקדמת בכל אחת מהדרכים המנויות בסעיף 10(א);" ;
- (2) בסעיף קטן (ג), במקום המלה "לאחר" יבוא "תוך 60 ימים ממועד", ואחרי המילים "שגבה מהלווה וסכומן", יבוא "לרבות שיעורי ההפחות בפועל וסכומן בהתאם לצו ולהסכם ההלוואה" ;
6. תיקון התוספת לתוספת -
- (1) בכותרת, אחרי המלה "תוספת" יבוא "ראשונה".
- (2) במקום פרט 4 יבוא :
- "4. "עמיגור" - ניהול נכסים בע"מ." ;
7. אחרי התוספת הראשונה לצו העיקרי יבוא :
- "תוספת שנייה
- (סעיף 3(3))

A - הריבית הממוצעת ביום הפירעון המוקדם, כהגדרתה בסעיף 1 לצו, לפי יתרת תקופת ההלוואה.

C - הריבית הממוצעת במועד העמדת ההלוואה, כהגדרתה בסעיף 1 לצו, לפי תקופת ההלוואה המקורית.

R - הריבית התקופתית החלה על ההלוואה ביום הפירעון המוקדם.

B_i - התשלומים העתידיים התקופתיים בהתאם לתנאי ההלוואה לרבות ריבית שתצטבר.

i - אינדקס לתקופה.

n - מספר תקופות מיום הפירעון המוקדם ועד ליום שינוי הריבית.

N - מספר תקופות מיום הפירעון המוקדם ועד לתום תקופת ההלוואה.

PV - סכום הקרן הנפרע בפירעון מוקדם בתוספת הפרשי הצמדה או הפרשי שער ובתוספת ריבית, שנצברו עד ליום הפירעון המוקדם.

PV(A) - ערך נוכחי של התשלומים העתידיים עד לתום תקופת ההלוואה כאשר התשלומים עד ליום שינוי הריבית והקרן ביום שינוי הריבית מהוונים ליום הפירעון המוקדם לפי שיעור הריבית הממוצעת ביום הפירעון המוקדם.

PV(C) - ערך נוכחי של התשלומים העתידיים עד לתום תקופת ההלוואה כאשר התשלומים עד ליום שינוי הריבית והקרן ביום שינוי הריבית מהוונים ליום הפירעון המוקדם לפי שיעור הריבית הממוצעת במועד העמדת ההלוואה.

ב. הנוסחה

מחושבת לפי שיעור עמלה של 100% הפסד כלכלי בגין פירעון מוקדם

(1) חישוב מותאם לסעיף 3(א):

$$PV(A) - PV(C) = \left[\sum_{i=1}^n \frac{B_i}{(1+A)^i} + \frac{1}{(1+A)^n} \sum_{i=1}^{N-n} \frac{B_{i+n}}{(1+R)^i} \right] - \left[\sum_{i=1}^n \frac{B_i}{(1+C)^i} + \frac{1}{(1+C)^n} \sum_{i=1}^{N-n} \frac{B_{i+n}}{(1+R)^i} \right]$$

(2)

$$PV(A) - PV = \left[\sum_{i=1}^n \frac{B_i}{(1+A)^i} + \frac{1}{(1+A)^n} \sum_{i=1}^{N-n} \frac{B_{i+n}}{(1+R)^i} \right] - \left[\sum_{i=1}^n \frac{B_i}{(1+R)^i} + \frac{1}{(1+R)^n} \sum_{i=1}^{N-n} \frac{B_{i+n}}{(1+R)^i} \right]$$

הערות:

הקרן ביום שינוי הריבית:

$$\sum_{i=1}^{N-n} \frac{B_{i+n}}{(1+R)^i}$$

כאשר $N = n$ (קרי, אין שינוי בריבית עד תום תקופת ההלוואה) יש להתעלם מהמרכיב השני בכל סוגריים מרובעים (כלומר להניח שהקרן ביום שינוי הריבית מתאפסת).

הנוסחה מתאימה גם להלוואות הנפרעות בהפרשי זמן שווים (גם אם התשלומים אינם שווים) וגם להלוואות הנפרעות בהפרשי זמן תקופתיים לא שווים (כך למשל, אם התקופה מוגדרת כחודש, ניתן להפעיל את הנוסחה עבור הלוואה הנפרעת בהפרשי זמן של חודשים שלמים, גם אם הפרשי הזמן אינם שווים. לדוגמה: הלוואה הנפרעת אחת לחודש ואחת לשלושה חודשים לסירוגין).

ג. פירעון מוקדם חלקי

(1) בפירעון מוקדם חלקי, במסגרתו נפרעו תשלומים תקופתיים מסוימים (כגון: קיצור תקופת ההלוואה על ידי פירעון מוקדם של התשלומים האחרונים), רשאי התאגיד הבנקאי לחשב את העמלה (על פי הנוסחה) בגין ההפסד הכלכלי הנגרם בשל התשלומים שפירעונם הוקדם, או לחילופין כחלק היחסי של העמלה בגין פירעון מלא של ההלוואה.

(2) בפירעון מוקדם חלקי במסגרתו קטנו התשלומים התקופתיים, אך תקופת ההלוואה המקורית נשארה ללא שינוי, יחשב התאגיד הבנקאי את העמלה (על פי הנוסחה), לפי החלק היחסי של ההלוואה אשר נפרע בפירעון מוקדם.

תחילה
והוראת מעבר

7. (א) תחילתו של צו זה 90 ימים מיום פרסומו (להלן בסעיף זה – יום התחילה).

(ב) (1) הוראת סעיף 3(3)(א) לצו העיקרי כנוסחו בסעיף 2(2) לצו זה לא תחול על הלוואה שניתנה לפני יום התחילה ושיעור הריבית על ההלוואה נמוך משיעור הריבית הממוצעת במועד העמדת ההלוואה.

(2) על הלוואה כאמור תחול הוראת סעיף 3(3) לצו העיקרי כנוסחו ערב יום התחילה ואולם עמלה לפי הסעיף האמור תחושב בהתאם לנוסחה הקבועה בפרט ב(2) לתוספת השנייה.

התשע"ג

(2013

)
(חמ 1512-3)

סטנלי פישר
נגיד בנק ישראל